

TAMPEREEN HIIPPAKUNNAN TUOMIOKAPITULILLE

ASIA

Oikaisupyyntö

HAKIJA

Teologian tohtori Matti Väisänen

OIKAISUPYYNTÖ

Tyytymättömänä Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulin päätökseen 11.8.2010 pyydän kunnioittavasti, että tuomiokapituli itse oikaisisi virheellistä päätöstään ottamalla huomioon lisäselvitykseni ja -lausumani sekä tarkistaisi vielä päätöksen oikeellisuuden. Joka tapauksessa pyydän tuomiokapitulin päätöspöytäkirjaan lisättäväksi jäljempänä esittämäni lisäselvityksen ja lausumani.

PERUSTEET

Koska en ole ryhtynyt, vastoin tuomiokapitulin väitettä, toisen kirkkokunnan tai toisen uskonnollisen yhdyskunnan palvelukseen, niin katson asiani olevan edelleen kirkon sisäisen asian. Sen vuoksi en halua vedota hallinto-oikeuteen, vaan vetoan tuomiokapituliin, että asiani käsiteltäisiin uudelleen.

Uskon tuomiokapitulin löytävän, niin halutessaan, sellaiset pykälät, jotka mahdollistavat tämän oikaisupyyntöni käsittelemisen. Toisaalta uskon tuomiokapituli myös löytävän, niin halutessaan, sellaiset pykälät, jotka tämän estäisivät.

Mikäli kävisi niin, että päätöstä tai edes sen selvästi kiistanalaisia kohtia ei oikaistaisi, katson sen olevan jatkoa sille nurjamieliselle hallintofundamentalismille, joka kohdistetaan kirkossamme apostoliseen virkakäsitykseen eli apostoliseen *magnus consensus*seen liittyvää ja siihen sitoutuvaa vähemmistöä kohtaan. Tällöin tuomiokapitulin toimintaa ja tätä prosessia jää varjostamaan vahva kirkkopoliittinen leima.

Väite toisen kirkkokunnan tai uskonnolliseen yhdyskunnan palvelukseen siirtymisestä

Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli aivan hyvin tietää ja olen selvityksissäni varatuomari Kari Laajalle sekä vastatessani varatuomari Kimmo Iksen kurinpitovaatimukseen sen tehnyt myös selväksi, että työnantajani Missionsprovinsens i Sverige och Finland on ”aatteellinen rekisteröity yhdistys”.

Päätöksessään tuomiokapituli kuitenkin väittää sekä kirkkomme jäsenistöä että ulkopuolisia harhauttavalla tavalla, että olisin ryhtynyt Suomen ev.lut. kirkon pappina ”toisen kirkkokunnan tai uskonnollisen yhdyskunnan” johtavaan tehtävään.

Tuomiokapituli käyttää itse päätöksensä perusteluissa Missionsprovinsin nimitystä ”aatteellinen yhdistys” ja toteaa mainitun yhdistyksen suhteen kirkkoon epäselväksi. Päätöksessä ”aatteellinen yhdistys” on kuitenkin yllättäen muuttunut ”toiseksi kirkkokunnaksi tai uskonnolliseksi yhdyskunnaksi”.

Suomessa kirkkokunnat ja uskonnolliset yhdyskunnat rekisteröidään lain määräysten mukaisesti ja niihin sovelletaan yhdistyksistä poikkeavaa lainsäädäntöä. Näin on myös Ruotsissa.

Kirkkokuntaa tai uskonnollista yhdyskuntaa ei luoda tuomiokapitulin yksipuolisella julistuksella, sillä tuomiokapituli ei ole kirkkokunta ja uskonnollisia yhdyskuntia rekisteröivä viranomaisena. Tässä asiassa tuomiokapituli on siis tehnyt vakavan virheen, joka vaatii oikaisun.

Lisäselvityksen esittäminen

On myös yllättävää, että tuomiokapituli yhden pääväitteistäni (ordinaatiosulku) kiistäen katsoo sen jääneen näyttämättä varaamatta kuitenkaan minulle mahdollisuutta seikan toteen näyttämiseen.

Olen ymmärtänyt piispojen linjauksen eli apostoliseen virkakäsitykseen johdonmukaisesti sitoutuneiden vihkimyskiellon olevan yleisessä tiedossa. Nyt kuitenkin pyydän saada väitteeni tueksi viitata piispa Simo Peuran luentoon Seinäjoella 7.4.2008, erityisesti sen kohtaan 3, joka on luettavissa Lapuan hiippakunnan tuomiokapitulin sivuilta internetosoitteessa:

http://www.lapuanhiippakunta.fi/fi/mita_pitaisi_ajatella_virkakysymyksesta/

Pyydän, että tuloste luennosta liitetään tämän jutun asiakirjoihin.

Uudesta seikasta lausuminen

Tuomiokapituli on päätöksensä perusteluissa tuonut esille myös sellaista seikastoa, johon en ole voinut ottaa vastineessani kantaa. Tarkoitan tuomiokapitulin viittausta lehtiartikkeliin 22.7.2010 ja siinä tarkemmin mainittuihin tapahtumiin.

Sinänsä en tapahtumia kiistä eikä minulla ole asian johdosta huomautettavaa, mutta näin lausuttuna täytyy kontradiktoriaalinen periaate tässä kurinpitoasiassa myös tältä osin. Pyydän, että tästä lausumastani tehdään merkintä tuomiokapitulin päätösselostukseen.

PÄÄTÖKSEN MUUSTA VIRHEELLISYYDESTÄ

Ordinaatiosulusta

Tuomiokapitulin mukaan: ”Yhteydestä kieltäytyvän on vaikea saada vokaatiota ja tulla ordinoituksi, koska hän jo ennakolta sulkee itsensä suurelta osin hiippakunnan sakramentaalisen elämän ulkopuolelle.”

Väite ei yksinkertaisesti pidä paikkaansa. Kirkossamme on viime vuosilta useita julkisuuteen tulleita esimerkkejä sekä siitä, että piispa ei ole suostunut nimittämään seurakuntaan apostolisen virkanäkemyksen omaksunutta pastoria, jonka seurakunnan hallintoelimet ovat valinneet että myös siitä, että piispat eivät ole antaneet vaalisijoja niille, jotka edustavat apostolista virkakäsitystä kirkossamme. Näin tehdessään piispat sivuuttavat omavaltaisesti asiaa koskevan kirkolliskokouksen pönten ja samalla tuomitsevat yli 1950 vuotta kristillistä kirkkoa palvelleeseen papiston ja heidän pappisvirkaa koskevan teologiansa.

Piispuudesta ja kirkko-oikeudesta

Tuomiokapituli mukaan ”Väisänen kuitenkin katsoo olevansa ’kirkko-oikeudellisesti luterilainen piispa’, mutta ei kerro, minkä luterilaisen kirkon oikeutta hän noudattaa.”

Noudatan Suomen evankelis-luterilaisen kirkon oikeutta ja järjestystä niiltä osin kuin ne eivät ole ristiriidassa kirkkomme perustuslain eli Raamatun ja Luterilaisten tunnustuskirjojen kanssa.

Tuomiokapitulin päätös ja sen perustelut kertovat siitä valitettavasta tosiasiaista, että kirkko-oikeuden käsittäminen on maassamme hämärtynyt ja muuttunut pelkäsi kirkolliseksi hallinnoksi. Kirkon oikeus, sen oikeudellinen perusta, on enemmän ja on käsitteenä laajempi kuin yksittäisen kirkkokunnan muodollis-hallinnollinen kirkkolaki.

Kirkon oikeus eli kirkko-oikeus, on sitä todellista uskonopin lähteeltä nousevaa oikeutta ja oikeudellista perustaa, johon kirkko uskonyhteisönä on tunnustuksessaan sitoutunut. Viitataan kirkko-oikeudesta ja sen perusteista sekä kirkon oikeuden ja teologian erottamattomuudesta oheiseen pastori TT Anssi Simojoen lisälausuntoon.

Kirkon hätätilaoikeudesta

Tuomiokapitulin mukaan ”Viittaus hätätilaoikeuteen ei sovellu tähän, vaan Väisänen irrottaa sen oikeasta yhteydestään. Tunnustuskirjat eivät anna julkista sakramentaalista jumalanpalvelusta viettävistä seurakunnista erottautuville yhteisöille oikeutta kutsua itselleen pappeja saati ryhtyä vihkimään itselleen

mieleisiä piispoja, joiden ei ole tarkoituksaan olla yhteydessä kirkkoon ja sen piispoihin.” Lisäksi tuomiokapituli toteaa, että ”Luterilaisessa kirkossa ei voi historiallista hätätilaoikeutta soveltaa olemassa olevien evankelisten seurakuntien ulkopuolelle perustettavien erillismessujen tueksi.”

Vaikka oman aikamme ja uskonpuhdistuksen ajan tilanteiden yksityiskohdat ja niiden ratkaisut eroavatkin toisistaan, perusasetelma on tismalleen samanlainen. Rooman kirkko oli 1500-luvulle tultaessa saattanut kirkon perustuslain eli Raamatun ja ”kirkkolain” ”kirkkojärjestyksineen” ristiriitaan keskenään. Uskonpuhdistus vaati kirkkoa palaamaan Raamattuun, mutta kirkko kieltäytyi siitä ja kieltäytyi samalla vihkimästä uskonpuhdistuksen omaksuneita teologeja papeiksi. Siinä tilanteessa Luther, Melanchthon ja Bugenhagen vihkivät Georg Rörerin papiksi, jota toimenpidettä seurasi uskonpuhdistusta kannattaneiden keskuudessa pian suoranainen vihkimysten suma. Näin vihkimyksensä saaneita pappeja sijoittui sekä jo olemassa oleviin sellaisiin seurakuntiin, jotka olivat omaksuneet uskonpuhdistuksen ajatukset että olemassa olevien seurakuntien ulkopuolelle syntyneisiin jumalanpalvelusyhteisöihin.

Tuomiokapitulin mukaan ”Suomen evankelisluterilainen kirkko elää normaali olosuhteissa.”

Tämä on totta siinä mielessä, ettei tällä haavaa ole näköpiirissä mitään, mikä uhkasi kirkkoa ulkoapäin. Kirkon vaara on sisäinen. Se on viime aikoina astunut itsetuhon tielle. Se muuttaa demokraattisin enemmistöpäätöksin pala palalta kirkkojärjestyksensä perustuslakinsa eli Raamatun ja kirkkomme tunnustuksen vastaiseksi ja pakottaa pappisvalaan / lupaukseen vedoten papit opettamaan ja toimimaan Raamatun vastaisesti. Sanomansa menettänyttä kirkkoa eivät kunnioita kirkkoa rakastavat eivätkä siitä vieraantuneet. Siksi kirkostamme vuosittain eroaa jäseniä keskikokoisen suomalaisen kaupungin verran. Kyllä kirkossamme on hätätila, mutta kirkkomme johto kieltäytyy tunnustamasta sitä; se ei tunnusta enää edes numeroita.

Muutoin viittaan tältäkin osin tarkemmin TT Anssi Simojoen lisälausuntoon.

PÄIVÄYS

Ryttylä 10.9.2010

Matti Väisänen
piispa
Missionsprovinsens i Sverige och Finland

Jyrki Anttinen
varatuomari
piispan oikeudellinen avustaja